

Lausuntopyyntö

27.6.2025

VN/19968/2025

VN/19968/2025-VNK-1

Jakelussa mainitut

VNK; Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta

Valtioneuvoston kanslia pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtioneuvostosta annettua lakia (175/2003) siten, että siihen lisätään lainsäädännön arviointineuvostoa koskevaa sääntelyä. Arviointineuvostoa koskevat keskeiset asetuksentasoiset säännökset nostettaisiin täsmennettyinä lain tasolle. Lakiin lisättäisiin myös hallitusten arkistoihin kuuluvia asiakirjoja koskevaa sääntelyä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi sääntelyä, jolla rajoitettaisiin tiettyjen hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen julkisuutta. Tämä merkitsisi rajattua poikkeusta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti asiakirjojen julkiseksi tulemisen ajankohtaa koskeviin yleissääntöksiin. Lakiin lisättäisiin myös tehtävään määrittämismenettelyä valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä koskevaa sääntelyä. Menettelystä ei ole säädetty yleislainsäädännössä.

Lainsäädännön arviointineuvostosta säädetään 1.2.2016 voimaan tullessa lainsäädännön arviointineuvostosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1735/2015). Ehdotetulla lainsäädännön arviointineuvostoa koskevalla lain tasoisella sääntelyllä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan hallitus vahvistaa lainsäädännön arviointineuvoston asemaa säätämällä siitä lailla.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja arkistolain (831/1994) uudistamishankkeiden sekä käytännön kokemusten myötä on noussut esille tarve säännellä nykyistä tarkemmin myös hallitusten arkistojen oikeudellista asemaa. On nähty perustelluksi, että asiasta ei säädettäisi edellä mainituissa hallinnon yleislaeissa, vaan erillissääntelyllä valtioneuvostosta annetussa laissa.

Esille on noussut tarve selkeyttää tiettyjen hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen oikeudellista asemaa. Hallitusneuvotteluissa on kyse merkittävästä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta prosessista, jossa tavoitteena on muodostaa Suomen tuleva hallitus ja hallituspuolueiden yhdessä neuvotteleva hallitusohjelma. Hallitusneuvotteluista ja ministeriöiden roolista hallitusneuvotteluiden yhteydessä on kuitenkin niukasti sääntelyä, eikä lainsäädäntöön sisälly esimerkiksi hallitusneuvottelujen yhteydessä muodostuvien asiakirjojen julkisuutta koskevaa erityissääntelyä.

Lisäksi on katsottu tarpeelliseksi, että yleissääntelyn puuttuessa valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä vakiintuneena käytäntönä olevasta tehtävään määrittämismenettelystä säädettäisiin valtioneuvostotasolla laissa oikeudellisen epävarmuuden poistamiseksi sekä yhtenäisen toimintatavan varmistamiseksi valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä.

Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on vahvistaa lainsäädännön arviointineuvoston asemaa ja pysyvää luonnetta lainsäädännön vaikutusarviointia arvioivana asiantuntijaelimenä. Ehdotus liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan, jonka mukaan hallitus vahvistaa lainsäädännön arviointineuvoston asemaa säätämällä siitä lailla. Ehdotetulla sääntelyllä pyritään myös

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

kirjaamo.vnk@gov.fi

selkeyttämään hallitusten arkistojen oikeudellista asemaa ja luomaan selkeät menettelysäännöt tutkimusluvan myöntämiselle hallituksen asiakirjoihin. Ehdotetulla sääntelyllä tavoitellaan lisäksi tiettyjen hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen oikeudellisen aseman selkeyttämistä samalla kun varmistetaan sekä perustuslain mukaisen julkisuusperiaatteen toteutuminen että hallitusohjelman laatimiseksi tarvittavan neuvottelurauhan turvaaminen. Ehdotetun tehtävään määäämismenettelyä koskevan sääntelyn tavoitteena on selkeyttää ministeriöissä voimassa olevaa käytäntöä sekä yhtenäistää sitä valtioneuvostotasolla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Luonnos hallituksen esitykseksi on valmisteltu virkatyönä valtioneuvoston kansliassa.

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 22.8.2025**.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/19968/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.vnk(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Valtioneuvoston kanslia, PL 23, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/19968/2025.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus VNK015:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimitamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antaa tarvittaessa valtioneuvoston kansliassa hallitusneuvos Päivi Pietarinen (etunimi.sukunimi(at)gov.fi, p. 0295 160 354).

Alivaltiosihteerin sijaisena, osastopäällikkö

Janne Kerkelä

Talousyksikön päällikön sijainen, neuvotteleva virkamies Meeta Paavola

Liitteet	Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta
Jakelu	Aalto-yliopisto Akava ry Alma Media Oyj Ammattiliitto Pro ry Arkistoyhdistys - Arkivföreningen ry Eduskunnan keskuskanslia Eduskunnan oikeusasiamies Elinkeinoelämän keskusliitto ry Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA Helsingin yliopisto Itä-Suomen yliopisto

Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
 Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
 Juristiliitto - Juristförbundet ry
 Jyväskylän yliopisto
 Kansallisarkisto
 Keskuskauppakamari ry
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto
 Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat
 Lainsäädännön arviointineuvosto
 Lapin yliopisto
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Oikeusministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Oy Suomen Tietotoimisto – Finska Notisbyrån Ab
 Poliitiikan toimittajat ry
 Puolustusministeriö
 Sanoma Oyj
 Sisäministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 STTK ry
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 Suomen Kuntaliitto ry
 Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry
 Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry
 Suomen Yrittäjät ry
 Svenska handelshögskolan
 Taloustoimittajat - Ekonomijournalisterna ry
 Tampereen yliopisto
 Turun yliopisto
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Työn ja talouden tutkimus LABORE
 Ulkoministeriö
 Valtioneuvoston oikeuskansleri
 Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
 Valtiovarainministeriö
 Yleisradio Oy
 Ympäristöministeriö
 Åbo Akademi

Tiedoksi

-

VN/19968/2025-VNK-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: